

Afgørelse efter miljøvurderingslovens § 10 om ændring af bekendtgørelse nr. 1451 af 21. juni 2021 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning

Screeningafgørelse

Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning (husdyrgødningsbekendtgørelsen), og ændringer heraf er omfattet af miljøvurderingsloven¹. Det skal derfor vurderes, om de foreslåede ændringer har en sådan karakter, at de udløser krav om miljøvurdering, jf. miljøvurderingslovens § 8.

Miljøministeriet har vurderet, at det foreliggende udkast til ny husdyrgødningsbekendtgørelse alene omfatter mindre ændringer af husdyrgødningsbekendtgørelsen, og at forslaget dermed er omfattet af miljøvurderingslovens § 8, stk. 2. Ministeriet skal derfor træffe en screeningsafgørelse, hvori det vurderes, om de foreslåede ændringer kan få væsentlig indvirkning på miljøet, jf. miljøvurderingslovens § 10. Ministeriet har gennemført en screening af ændringsforslaget med gennemgang af kriterierne i miljøvurderingslovens bilag 3. Denne gennemgang følger af afgørelsens bilag 1 nedenfor.

Ministeriet vurderer på baggrund af denne gennemgang, at ændringerne ikke udløser krav om miljøvurdering efter § 8, stk. 1. Ministeriet henviser bl.a. til, at de ændringer i bekendtgørelsesudkastet, der er omfattet af kravet om screening, forventes at have begrænset indvirkning på miljøet. Miljøministeriet redegør nærmere for sagens baggrund, retsgrundlag og begrundelse i de følgende afsnit nedenfor.

Høring af berørte myndigheder

Miljøministeriet har i perioden fra den **15. oktober til den 29. oktober** 2021 sendt udkast til screeningsafgørelse i høring hos de relevante berørte myndigheder, jf. miljøvurderingslovens § 32, stk. 1, nr. 1.

Ministeriet har vurderet, at de berørte myndigheder i denne sammenhæng er kommunerne samt Miljøstyrelsen, Naturstyrelsen, Landbrugsstyrelsen, Fødevarestyrelsen og Fødevareministeriet. Herudover foretages intern høring i Miljøministeriets departement, da kontoret for Vand og klimatilpasning anses for berørt myndighed i denne sammenhæng.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 973 af 25. juni 2020 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) nr. 1225 af 25. oktober 2018 af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

Ministeriet har modtaget en bemærkning i forbindelse med ovennævnte høring, der dog relaterer sig til høringen af bekendtgørelsesudkastet og ikke til screeningsafgørelsen. Ministeriet har haft høringsbrev og udkast til ny husdyrgødningsbekendtgørelse i offentlig høring i perioden fra den 8. oktober til den 5. november 2021. På baggrund af indkomne bemærkninger fra den offentlige høring har Miljøministeriet foretaget en række tekniske justeringer og præciseringer af husdyrgødningsbekendtgørelsen. Der er taget højde herfor i screeningsafgørelsen.

Klage- og søgsmålsvejledning

I henhold til miljøvurderingslovens § 48, stk. 1, kan afgørelser efter miljøvurderingsloven påklages efter de klageregler, der er fastsat i den lovgivning, som planen er udarbejdet i henhold til. Forslaget til ændring af husdyrgødningsbekendtgørelsen er udarbejdet i henhold til husdyrbrugloven². Der kan derfor klages i henhold til disse regler.

Afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som behandler sagen i en af nævnets afdelinger, jf. § 3, stk. 1, nr. 1-6, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, jf. husdyrbruglovens § 76, stk. 1.

Klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet skal indgives skriftligt til Miljøministeriet ved anvendelse af digital selvbetjening, jf. dog § 21, stk. 2-4, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet. Endvidere skal efterfølgende kommunikation om klagesagen ske ved anvendelse af digital selvbetjening.

Klage anses for indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden. Klagefristen er 4 uger fra afgørelsens bekendtgørelse på Høringsportalen. Klage skal således sendes inden **den 24. december 2021** ved kontortids ophør. Det bemærkes, at Miljø- og Fødevareklagenævnets praksis med hensyn til klagefrister er restriktiv. En klage, der er indgivet efter udløbet af klagefristen, vil normalt blive afvist, også selv om der er tale om en meget kort overskridelse.

Klageberettiget er enhver med retlig interesse i sagens udfald. Klageberettiget er endvidere landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer dens formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer, jf. miljøvurderingslovens § 50.

Klage er forbundet med et klagegebyr. Privatpersoner skal betale et gebyr på 900 kr., mens virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder skal betale et gebyr på 1.800 kr.

Indgives en klage ikke ved anvendelse af digital selvbetjening, vil Miljøministeriet sende klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som tager stilling til, om sagen undtagelsesvis vil blive fremmet. Klage er som udgangspunkt ikke forbundet med opsættende virkning, men Miljø og Fødevareklagenævnet kan træffe afgørelse herom, jf. § 53 i miljøvurderingsloven. Søgsmål til prøvelse af denne afgørelse skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentliggjort, jf. § 54, stk. 1, i miljøvurderingsloven.

Baggrund

Størstedelen af bekendtgørelsen er en genudstedelse. Bekendtgørelsesudkastet indeholder dog en række justeringer og præciseringer af de gældende regler og enkelte nye regler, herunder:

Ophævelse af afgasset vegetabilsk biomasse som selvstændig gødningskategori

² Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Afgasset vegetabilsk biomasse ophæves som selvstændig gødningskategori, da produktion af ren afgasset vegetabilsk biomasse ikke er slået an i Danmark. Miljøministeriet forventer ikke, at der inden for den nærmeste fremtid opstår biogasanlæg, der producerer biogas på baggrund af ren vegetabilsk biomasse. Ændringen har derfor ingen praktisk betydning.

Justering af bekendtgørelsens anvendelsesområde for dyrearten hunde

Det foreslås, at dyrearten hunde undtages fra bekendtgørelsens kapitel 4 om indretning af stalde m.v. (fast bund og afløb m.v.), kapitel 5 om opbevaringskapacitet og kapitel 6 om opbevaring af fast husdyrgødning. Ændringen foretages, da hundens naturlige gødeadfærd er, at den, så vidt muligt, vil gøde, når den luftes, hvilket oftest sker på bevoksede arealer, hvor gødningen ikke er problematisk. Gødning, der måtte blive afsat i løbegårde, eller på andre af hundens opholdssteder, opsamles, opbevares og bortskaffes via dagrenovation, idet den affaldstype er omfattet af affaldsreglerne. Miljøministeriet anser det derfor ikke som nødvendigt, at hunde er omfattet af ovenstående regler.

Dispensationsmulighed for dyreparker og børne- og ungdomsinstitutioner med dyrehold fra bekendtgørelsens § 4, stk. 1

Der indsættes en ny dispensationsmulighed for dyreparker og børne- og ungdomsinstitutioner med dyrehold med et pædagogisk sigte, husdyrgødningsbekendtgørelsens § 4, stk. 1. Husdyrgødningsbekendtgørelsen § 4, stk. 1 indeholder et forbud mod at etablere husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg, herunder udvidelse og ændring heraf inden for nærmere angivne områder og afstande til byzone eller sommerhusområde, boligområder, naboer mv. Forbuddet i husdyrgødningsbekendtgørelsen indeholder et forbud for ejendomme med erhvervsmæssigt dyrehold. Den foreslåede dispensationsbestemmelse sker på baggrund af et ønske fra kommunerne, og anvendelse forudsætter, at dispensationen alene har begrænset betydning for naboer og omgivelserne i øvrigt.

Ridehaller undtages krav om fast bund og afløb

Der indsættes en bestemmelse, der undtager ridehaller fra kravet om fast bund og afløb, hvor der i stedet konstrueres en solid bund samt foretages rengøring af ridehallen efter endt ophold på dage, hvor ridehallen anvendes med henblik på at sikre, at der ikke sker forurening af grundvand og overfladevand.

Delvis implementering af byggeblade og ny regulering af husdyranlæg

Husdyrgødningsbekendtgørelsen indeholder et krav om, at alle husdyranlæg skal indrettes med fast bund og afløb. Hidtil har kravet om fast bund og afløb kunnet fraviges for husdyranlæg med visse dyretyper, hvis landbrugerne i stedet fulgte driftsforskrifterne i byggebladene til løsdriftstalde uden fast bund og afløb til ammekøer og ungdyr, samt får og geder til mælke- og kødproduktion på dybstrøelse.

På baggrund af en falig rapport udarbejdet af Teknologisk Institut (TI) om miljøpåvirkningen fra løsdriftstalde med dybstrøelse, har Miljøministeriet vurderet, at byggebladene skal trækkes tilbage, så de ikke længere kan anvendes for så vidt angår nye etableringer, udvidelser og ændringer af husdyranlæg efter 1. januar 2022. Der er en række eksisterende husdyranlæg, der er etableret efter retningslinjerne i byggebladene. Miljøministeriet har overvejet, om denne drift også bør ophæves. Dette har ministeriet vurderet ikke er miljømæssigt påkrævet, idet der dog bør ske en præcisering og udvidelse af kravene til denne drift. Der er herunder også etableret en særlig overgangsordning for disse anlæg. Derudover har ministeriet vurderet, at der er en række situationer, hvor der er grundlag for også fremover at acceptere undtagelser fra kravene om fast bund og afløb på nærmere angivne betingelser, der skal sikre, at der ikke sker forurening af grundvand og overfladevand. Dette gør sig gældende for ikke fast placerede husdyranlæg, fast placerede læskure samt husdyranlæg med dybstrøelse, der fremover kan etablere en pumpeump som alternativ til afløb.

Der er samtidig foretaget en række ændringer, hvoraf en del ikke er vurderet omfattet af kravet om screening, da de udgør præciseringer eller lignende af gældende ret eller ændringer af lovt teknisk karakter eller lignende, som ikke ændrer ved gældende ret og derved ikke får betydning for miljøpåvirkningerne. Det drejer sig om følgende ændringer:

- Justering af lovens og bekendtgørelsens anvendelsesområde i § 1, stk. 3, nr. 1
- Ophævelse af definitioner i § 3

Foruden ovennævnte henvises til udkast til husdyrgødningsbekendtgørelsen, hvor ændringerne er markeret, samt høringsbrevet og høringsnotatet, hvori ændringerne også er beskrevet. Begge dele findes på [Høringsportalen](#). Bekendtgørelsen vil forud for ikrafttrædelse offentliggøres på [virk.dk](http://www.virk.dk) og vil efter udstedelsen være tilgængelig på www.retsinformation.dk.

Miljøvurderingsloven

Miljøvurderingsloven har til formål at sikre et højt miljøbeskyttelsesniveau ved at stille krav om, at miljøhensyn inddrages under udarbejdelsen af en række planer og programmer.

Lovens § 8, stk. 1, stiller således krav om, at der efter omstændighederne skal gennemføres en miljøvurdering, når en myndighed udarbejder en plan eller et program eller foretager ændringer deri.

Dette krav gælder for planer og programmer, der enten tilvejebringes inden for bl.a. landbrug og fastlægger rammer for fremtidige anlægstilladelser til projekter omfattet af lovens bilag 1 og 2, eller vurderes at kunne få væsentlig indvirkning på et internationalt naturbeskyttelsesområde under hensyntagen til områdets bevaringsmålsætninger, eller vurderes at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet efter en nærmere vurdering. En bekendtgørelse kan anses som en plan eller et program efter miljøvurderingslovens regler.

Det følger endvidere af miljøvurderingslovens § 8, stk. 2, nr. 1, at myndigheden skal gennemføre en vurdering af, hvorvidt mindre ændringer i planer eller programmer, der udarbejdes inden for bl.a. landbrug og fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser til anlæg til intensiv husdyravl, kan få væsentlig indvirkning på miljøet, således at der skal gennemføres en miljøvurdering.

Den ansvarlige myndighed skal i sådanne tilfælde foretage en vurdering af planen eller programmets miljøpåvirkning ved at inddrage de relevante kriterier i bilag 3 og resultatet af høringer efter § 32, og på den baggrund afgøre, om der skal gennemføres en miljøvurdering forud for den endelige vedtagelse, jf. § 10.

Vurdering af forslaget indvirkning på miljøet (begrundelse)

Miljøministeriet vurderer, at ændringerne i bekendtgørelsesudkastet har en sådan karakter, at de ikke i sig selv fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser til projekter omfattet af bilag 1 og 2. Det skyldes, at ændringerne er udtryk for mindre justeringer af gældende ret, som vurderes at have begrænsede konsekvenser i praksis, og derved alene udgør mindre ændringer af den samlede ordning (bekendtgørelsen samlet set). Der er herved lagt vægt på, at der er et meget begrænset antal husdyranlæg, der omfattes af ændringerne, set i forhold til bekendtgørelsens samlede anvendelsesområde, og at miljøbeskyttelsesniveauet i øvrigt fastholdes.

Der skal på denne baggrund foretages en vurdering af, om ændringerne kan få væsentlig virkning på miljøet og på den baggrund træffes afgørelse om, hvorvidt der skal gennemføres en miljøvurdering, jf. miljøvurderingslovens §§ 8 og 10.

Ved en gennemgang af kriterierne i miljøvurderingslovens bilag 3 er det Miljøministeriets vurdering, at de påtænkte ændringer af udkast til ny husdyrgødningsbekendtgørelse ikke forventes at få væsentlig indvirkning på miljøet.

I denne vurdering har ministeriet lagt vægt på, at ophævelsen af afgasset vegetabilsk biomasse som selvstændig gødningskategori ikke vil have nogen praktisk betydning, da det ikke er slået an i Danmark.

Derudover lægger ministeriet vægt på at hunde, der holdes erhvervsmæssigt, skal have adgang til motion via løbegård, og de skal endvidere have adgang til et udeareal, hvor de kan få daglig motion og frisk luft. Hvis de ikke har adgang til udeareal, skal de luftes 30 minutter mindst 2 gange dagligt. Dette følger af bekendtgørelsen om erhvervsmæssig handel med og opdræt af hunde samt hundepensioner og hundehoteller. Hundens naturlige gødeadfærd er, at den, så vidt muligt, vil gøde, når den luftes, hvilket oftest sker på bevoksede arealer, hvor gødningen ikke er problematisk. Gødning, der måtte blive afsat i løbegårde, eller på andre af hundens opholdssteder, opsamles, opbevares og bortskaffes via dagrenovation, idet den affaldstype er omfattet af affaldsreglerne. På baggrund af dette vurderer ministeriet ikke, at undtagelsen af dyrearten hunde fra bekendtgørelsens regler om indretning af stalde m.v. (fast bund og afløb m.v.) i kapitel 4, reglerne om opbevaringskapacitet i kapitel 5 og reglerne i kapitel 6 om opbevaring af fast husdyrgødning vil have væsentlig indvirkning på miljøet.

Ydermere lægger ministeriet vægt på, at dispensationsbestemmelsen for dyreparker og børne- og ungdomsinstitutioner med dyrehold fra husdyrgødningsbekendtgørelsens § 4, stk. 1, kun vil medføre et begrænset antal ansøgninger, da der kun kan meddeles dispensation såfremt, det ansøgte har begrænset betydning for naboer og omgivelserne i øvrigt.

Fsva. undtagelsen af ridehaller fra kravet om fast bund og afløb, er der lagt vægt på det forhold, at hestes gødeadfærd gør, at de kun sjældent vil afsætte urin i ridehallen. Det er desuden allerede praksis, at fast husdyrgødning opsamles efter brug af ridehallen. Samlet må den gødning, der afsættes i ridehallen antages at være minimal. Med den nye bestemmelse, hvorefter driftsejeren skal sikre, at bunden er solid og ridehallen rengjort, er det således ministeriets vurdering, at ændringen ikke vil have væsentlig indvirkning på miljøet, idet der stilles krav, der skal sikre, at der ikke sker forurening af grundvand og overfladevand.

Fsva. de nye regler til indretning af husdyranlæg, herunder overgangsordning for byggebladene, er der b.l.a. lagt vægt på, at de nye regler hovedsageligt vil finde anvendelse i mindre husdyranlæg inden for et begrænset antal dybstrøelsesstalde, idet der i bekendtgørelsen fastsættes krav, der skal sikre, at der ikke sker forurening af grundvand og overfladevand. Der er herved lagt vægt på, at det faktum at reglerne kodificeres i bekendtgørelsen forventes at medføre positive miljømæssige konsekvenser. Der fastsættes herudover et nyt krav om udarbejdelse af logbog m.v., der har til hensigt at sikre, at driftsforskrifterne følges, og der kan føres tilsyn hermed. Det er således ministeriets vurdering, at ændringen ikke vil have nogen indvirkning på miljøet.

Hvad angår muligheden for at indrette et husdyranlæg med pumpeump i stedet for fast afløb vurderes det, at pumpeumpen vil kunne erstatte afløbet i dybstrøelsesstalde, uden at det medfører nogen miljømæssige konsekvenser, idet der stilles krav, der skal sikre imod forurening af grundvand og overfladevand.

Hvad angår mulighederne for at indrette ikke fast placerede husdyranlæg og fast placerede læskure uden fast bund og afløb er der lagt vægt på, at dette alene vedrører et begrænset antal mindre husdyranlæg, og at der stilles krav i bekendtgørelsen, der skal sikre imod forurening af grundvand og overfladevand. Det drejer sig om krav til fodring, krav til dybstrøelsen, krav om flytning af fodertrug samt krav om

flytning af de ikke fast placerede husdyranlæg, der sikrer, at husdyranlæggene bliver indrettet således at forurening af grundvand og overfladevand ikke finder sted. Ministeriet vurderer således ikke, at ændringerne vil have nogen væsentlig indvirkning på miljøet.

Ministeriet vurderer på denne baggrund, at de foreslåede ændringer i bekendtgørelsesudkastet, hverken hver for sig eller i kumulation, forventes at medføre væsentlig indvirkning på miljøet.

Bekendtgørelsesudkastet giver derfor ikke anledning til gennemførelse af en miljøvurdering.

Bilag 1

Screening af forslag til ændring af bekendtgørelse nr. 1451 af 21. juni 2021 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning

Det retlige grundlag

Lovbekendtgørelse nr. 973 af 25. juni 2020 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) stiller krav om, at der efter omstændighederne skal gennemføres en miljøvurdering, når en myndighed udarbejder en plan eller et program eller foretager ændringer deri.

Dette krav gælder for planer og programmer, der tilvejebringes inden for bl.a. landbrug og fastlægger rammer for fremtidige anlægstilladelser til projekter omfattet af lovens bilag 1 og 2, der vurderes at kunne få væsentlig indvirkning på et internationalt naturbeskyttelsesområde under hensyntagen til områdets bevaringsmålsætninger, der vurderes at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet efter en nærmere vurdering. Der henvises til lovens § 8, stk. 1.

Planer og programmer, der ikke i sig selv fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser til projekter omfattet af bilag 1 og 2, kan alligevel være underlagt krav om miljøvurdering, hvis disse kan få væsentlig indvirkning på miljøet, jf. § 8, stk. 2, jf. § 8, stk. 1, nr. 3.

Den ansvarlige myndighed skal i sådanne tilfælde foretage en vurdering af planen eller programmets miljøpåvirkning ved at inddrage de relevante kriterier i bilag 3 og resultatet af høringer efter § 32, og på den baggrund afgøre, om der skal gennemføres en miljøvurdering forud for den endelige vedtagelse, jf. § 10.

Miljøministeriet har vurderet, at det foreliggende forslag til ændring alene omfatter mindre ændringer af husdyrgødningsbekendtgørelsen, og at forslaget dermed er omfattet af miljøvurderingslovens § 8, stk. 2. Ministeriet skal derfor træffe en screeningsafgørelse, hvori det vurderes, om de foreslåede ændringer kan få væsentlig indvirkning på miljøet, jf. miljøvurderingslovens § 10.

De konkrete bekendtgørelsesændringer

I det følgende foretages en screening af de foreslåede ændringer af bekendtgørelse nr. 1451 af 21. juni 2021 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning (herefter benævnt husdyrgødningsbekendtgørelsen). De foreslåede ændringer er nærmere beskrevet i høringsbrev vedr. ændringer af husdyrgødningsbekendtgørelsen, der ligeledes er tilgængeligt på [Høringsportalen](#).

Udkastet til ny husdyrgødningsbekendtgørelse er i hovedtræk en genudstedelse af gældende regler. Bekendtgørelsesudkastet omfatter dog fem ændringer, som vurderes at være omfattet af screeningkravet. Det drejer sig om

- 1) Ophævelse af afgasset vegetabilsk biomasse som selvstændig gødningskategori, da produktion af ren afgasset vegetabilsk biomasse ikke er slået an i Danmark.
- 2) Justering af bekendtgørelsens anvendelsesområde for dyrearten hunde, da ministeriet vurderer, at gødningen ikke er problematisk.
- 3) Udvidet dispensationsmulighed for dyreparker og børne- og ungdomsinstitutioner med dyrehold fra bekendtgørelsens § 4, stk. 1.
- 4) Ridehaller undtages krav om fast bund og afløb, da det vurderes, at ridehalleres påvirkning af miljøet ikke er problematisk.
- 5) Delvis implementering af byggeblade, der fraviger kravet om fast bund og afløb for visse dyretyper, da byggebladene tilbagetrækkes og erstattes af en særlig overgangsordning for disse anlæg. Derudover indsættes en række undtagelser fra kravene om fast bund og afløb på nærmere angivne betingelser.

Bekendtgørelsesudkastet indeholder derudover en række ændringer, hvoraf en del ikke er vurderet omfattet af kravet om screening, da de udgør præciseringer eller lignende af gældende ret eller ændringer af lovteknisk karakter eller lignende, som ikke ændrer ved gældende ret og derved ikke får betydning for miljøpåvirkningerne. Det drejer sig om følgende ændringer:

- Justering af lovens og bekendtgørelsens anvendelsesområde i § 1, stk. 3, nr. 1
- Ophævelse af definitioner i § 3

Det bemærkes, at der tidligere er gennemført en strategisk miljøvurdering af forslag til ændringer i bekendtgørelse nr. 760 af 30. juli 2019, der trådte i kraft den 1. august 2019. Denne miljøvurdering har været i offentlig høring i perioden 25. april til 23. maj 2019, og den sammenfattede redegørelse samt miljørapport kan ses på høringsportalen. I forbindelse med de efterfølgende ændringer af husdyrgødningsbekendtgørelsen, der trådte i kraft den 1. august 2020, og senest 1. august 2021, er der foretaget miljøvurderinger samt truffet screeningsafgørelser, der kan ses på Miljøportalen.

Screening

I det følgende foretages en vurdering af, om de forventede ændringer af husdyrgødningsbekendtgørelsen udgør en ændring, der antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet, jf. kriterierne i miljøvurderingslovens bilag 3.

(A) Planernes karakteristika, idet der navnlig tages hensyn til

- *i hvilket omfang planen eller programmet kan danne grundlag for projekter og andre aktiviteter med hensyn til beliggenhed, art, størrelse og driftsbetingelser eller ved tildeling af midler*

Ændringerne af husdyrgødningsbekendtgørelsen berører virksomhedernes driftsbetingelser på forskellig vis, som beskrevet neden for. Der er dog tale om mindre ændringer set i forhold til bekendtgørelsens samlede område, der efter ministeriets vurdering ikke har væsentlig betydning for, i hvilket omfang husdyrgødningsbekendtgørelsen danner grundlag for projekter og andre aktiviteter med hensyn til beliggenhed, art, størrelse og driftsbetingelser eller ved tildeling af midler.

- *i hvilket omfang planen har indflydelse på andre planer, herunder også planer som indgår i et hierarki:*

Ændringerne i udkast til ny husdyrgødningsbekendtgørelse forventes at træde i kraft ved udstedelse af en ny husdyrgødningsbekendtgørelse. Ændringerne i udkast til ny husdyrgødningsbekendtgørelse er primært udstedt med hjemmel i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (husdyrbrugloven).

Ved at ændre i husdyrgødningsbekendtgørelsen ændres der således samtidig i, hvordan lovens bemyndigelser er udnyttet.

- 1) Undtagelse fra krav om fast bund og afløb i ridehaller og for hundehold samt implementering af byggeblade til dybstrøelse

Reglerne om at husdyranlæg skal indrettes således, at forurening af grundvand og overfladevand ikke finder sted i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 8, stk. 1, og kravene om, at husdyranlæg skal indrettes med fast bund og afløb i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 8, stk. 2, implementerer nitratdirektivets artikel 5, nr. 5, hvorefter medlemsstaterne fastsætter de supplerende foranstaltninger eller skærpede foranstaltninger, som de anser for nødvendige, for at nå de mål, der er fastsat i direktivets formål i artikel 1, nemlig at nedbringe vandforurening forårsaget eller fremkaldt af nitrater, der stammer fra landbruget, og at forebygge yderligere forurening af denne art.

Danmark er ifølge nitratdirektivets³ (ND) artikel 5, stk. 1, forpligtet til at have nitrathandlingsprogrammer for udpegede sårbare zoner. Danmark har imidlertid benyttet sig af direktivets mulighed for at blive "fritaget for pligten til at kortlægge specifikke sårbare zoner", som følge af, at Danmark har udarbejdet og anvender ét nitrathandlingsprogram (NHP) på hele det danske område, jf. artikel 3, stk. 5. De bekendtgørelser, der samlet set udstedes med foranstaltninger, som har til formål at opfylde de bindende foranstaltninger i det danske NHP, er som plan/programtype omfattet af MVL § 2, stk. 1. Det danske NHP anses således ikke for ét samlet, selvstændigt program men indarbejdet i de respektive bekendtgørelser/love.

Ændringerne, der undtager ridehaller og hundehold for kravet om fast bund og afløb, implementeringen af byggeblade i husdyrgødningsbekendtgørelsen, og nye regler vedr. indretning af husdyranlæg med fast bund og pumpebrønd, og indretning af husdyranlæg med dybstrøelse uden fast bund og afløb, vurderes at kunne gennemføres inden for rammerne af nitratdirektivet og det danske nitrathandlingsprogram, idet der i bekendtgørelsen samtidig stilles krav, der skal sikre, at der ikke sker forurening af grundvand og overfladevand.

- *planen eller programmets relevans for integreringen af miljøhensyn, specielt med henblik på at fremme bæredygtig udvikling*

De forslåede ændringer i bekendtgørelsesudkastet ændrer ikke på husdyrgødningsbekendtgørelsens betydning for integrering af miljøhensyn. Efter ministeriets vurdering vil ændringerne ikke ændre væsentligt på husdyrgødningsbekendtgørelsens betydning for integrering af miljøhensyn, herunder med henblik på at fremme bæredygtig udvikling.

- *miljøproblemer af relevans for planen eller programmet*

Husdyrgødningsbekendtgørelsen har til formål at sikre en miljømæssig forsvarlig håndtering af husdyrgødning m.v. for at undgå miljømæssige konsekvenser for overfladevand og grundvand, natur og naboer m.v., særligt relateret til udvaskningen, nedsivning og afstrømningen af nitrat og fordampningen af ammoniak.

Ministeriet vurderer som beskrevet ovenfor, at ændringerne af husdyrgødningsbekendtgørelsen ikke vil føre til væsentlig indvirkning på miljøet.

³ Rådets direktiv af 12. december 1991 om beskyttelse af vand mod forurening forårsaget af nitrater, der stammer fra landbruget.

1) *Ophævelse af afgasset vegetabilsk biomasse som selvstændig gødningskategori*

Ved en ændring af husdyrgødningsbekendtgørelsen i 2012 blev afgasset vegetabilsk biomasse indført som en ny gødningskategori i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Baggrunden herfor var, at der på det tidspunkt var udviklet nye biogasanlæg i særdeleshed i Tyskland, som udelukkende var baseret på afgangning af vegetabiliske råvarer som f.eks. slætgræs og majs og med ren afgasset vegetabilsk biomasse som restprodukt.

Det blev vurderet, at det var hensigtsmæssigt at håndtere en eventuel produktion af afgasset vegetabilsk biomasse som husdyrgødning i forbindelse med krav til opbevaring og anvendelse, da det i sammensætning havde visse lighedspunkter med kvæggylle.

De fastsatte regler gælder fortsat, således at afgasset vegetabilsk biomasse følger reguleringen af husdyrgødning, f.eks. i forhold til at imødegå ammoniakemissioner fra opbevaret husdyrgødning, jf. kravet om overdækning af beholdere i § 22.

Det bemærkes, at anvendelse af afgasset vegetabilsk biomasse efter delingen af Miljø- og Fødevareministeriet er Fødevareministeriets ressort.

Det fremgår af Energistyrelsens Biomasseindberetning, at anvendelsen af energiafgrøder alene forekommer på de husdyrgødningsbaserede biogasanlæg.⁴ Biogasanlæg baseret udelukkende på vegetabiliske biomasser, som man forestillede sig i 2012, er således ikke slået an i Danmark.

Efter Miljøministeriets oplysninger vil biogasanlæg i praksis som udgangspunkt altid modtage en vis mængde husdyrgødning, hvorefter den afgassede biomasse fortsat vil være defineret som husdyrgødning og derfor allerede omfattet af de relevante krav jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens § 3, stk. 1, nr. 1, f. Dette gælder efter ministeriets oplysninger også for produktionen af biogas baseret på restprodukter fra industri, som det f.eks. er tilfældet med Kalundborg Bioenergi A/S, der producerer biogas af restprodukter fra Novozymes produktion af enzymer og Novo Nordisks produktion af insulin. Efter afgangning på Kalundborg Bioenergi A/S oparbejdes den afgassede biomasse til to gødninger, FosforGro (fast) og KombiGro (flydende), med en betydelig årlig produktion på henholdsvis omkring 40.000 tons og 250.000 tons gødning.⁵ I dette produkt indgår husdyrgødning også, om end kun i små mængder, idet bakterierne fra husdyrgødningen stimulerer afgangningsprocessen.

Miljøministeriet forventer ikke, at der inden for den nærmeste fremtid opstår biogasanlæg, der producerer biogas på baggrund af ren vegetabilsk biomasse. Der henvises herved til, at der produceres meget husdyrgødning i Danmark, og at husdyrgødning er et meget velegnet input-materiale til produktion af biogas. Hertil kommer, at aftagere af biogassen, f.eks. kraftværker eller virksomheder, kun kan få støtte fra Energistyrelsen til at bruge biogas fra anlæg, hvor der er anvendt en begrænset mængde energiafgrøder i produktionen.

På det foreliggende grundlag er det derfor Miljøministeriets vurdering, at gødningstypen afgasset vegetabilsk biomasse kan fjernes fra husdyrgødningsbekendtgørelsen som en selvstændig

⁴ Aarhus Universitet, 2019. Anvendelse af biomasse i biogasanlæg – med fokus på energiafgrøder. Videnskabelig rapport fra DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi nr. 349. Kan tilgås via: <https://dce2.au.dk/pub/SR349.pdf>

⁵ Aarhus Universitet, 2018. Gødningsværdi af fosfor i restprodukter. DCA Rapport nr. 141. Kan tilgås via: https://dcapub.au.dk/djfpublikation/djfpdf/DCArapport141_2.pdf

gødningskategori, uden at det har nogen praktisk betydning og dermed ikke medfører en indvirkning på miljøet.

2) Justering af bekendtgørelsens anvendelsesområde for hunde

Det fremgår af husdyrgødningsbekendtgørelsens § 8, stk. 1, at husdyranlæg skal være indrettet således, at forurening af grundvand og overfladevand ikke finder sted. Det fremgår desuden af stk. 2, at et anlæg m.v. omfattet af stk. 1 skal have fast bund eller gulve udført af bestandige materialer, som er uigennemtrængelige for fugt, og som kan modstå påvirkningerne fra dyrene og de anvendte redskaber. Anlægget m.v. skal endvidere indrettes med afløb til opsamling af flydende husdyrgødning eller restvand, der føres gennem tætte, lukkede ledninger til en beholder, der opfylder bestemmelserne i kapitel 8. Bekendtgørelsens kapitel 6 regulerer opbevaring af husdyrgødning og bundfald.

Miljøministeriet har indhentet fagligt bidrag fra Miljøstyrelsen, der har oplyst, at hunde, der holdes erhvervsmæssigt, skal have adgang til motion via løbegård, og de skal endvidere have adgang til et udeareal, hvor de kan få daglig motion og frisk luft. Hvis de ikke har adgang til udeareal, skal de luftes 30 minutter mindst 2 gange dagligt. Dette følger af bekendtgørelsen om erhvervsmæssig handel med og opdræt af hunde samt hundepensioner og hundeeinternater. Hundens naturlige gøde adfærd er, at den, så vidt muligt, vil gøde, når den luftes, hvilket oftest sker på bevoksede arealer, hvor gødningen ikke er problematisk. Gødning, der måtte blive afsat i løbegårde, eller på andre af hundens opholdssteder, opsamles, opbevares og bortskaffes via dagrenovation, idet den affaldstype er omfattet af affaldsreglerne. Såfremt affaldsreglerne ikke overholdes, er der mulighed for, at kommunerne kan håndhæve reglerne med mulighed for påbud mv. På denne baggrund vurderer Miljøstyrelsen, at det ikke vil give anledning til miljøgener, hvis hundehold på over 4 hunde med hvalpe undtages fra reglerne om indretning af stalde mv. (fast bund og afløb mv.) i kapitel 4, reglerne om opbevaringskapacitet i kapitel 5 og reglerne i kapitel 6 om opbevaring af fast husdyrgødning. Dette indebærer samtidig, at de pågældende hundehold fortsat vil være omfattet af de øvrige regler husdyrgødningsbekendtgørelsen (regler om placering, anmeldelse, tilsyn etc.).

På det foreliggende grundlag er det derfor Miljøministeriets vurdering, at dyrearten hunde kan undtages fra bekendtgørelsens kapitel 4-6, uden at det har nogen praktisk betydning og dermed ikke medfører en væsentlig påvirkning på miljøet.

3) Dispensationsmulighed for dyreparker og børne- og ungdomsinstitutioner med dyrehold fra husdyrgødningsbekendtgørelsens § 4, stk. 1.

Den foreslåede dispensationsmulighed giver dyreparker og børne- og ungdomsinstitutioner med dyrehold med et pædagogisk sigte, som udgør ejendomme med erhvervsmæssigt dyrehold på op til 100 m², mulighed for at søge om dispensation fra husdyrgødningsbekendtgørelsens § 4, stk. 1. Kommunen vil efter en konkret vurdering kunne dispensere fra husdyrgødningsbekendtgørelsens § 4, stk. 1, som indeholder et forbud mod at etablere husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg, herunder udvidelse og ændring heraf inden for nærmere angivne områder og afstande til byzone eller sommerhusområde, boligområder, naboer mv. Kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 4 stk. 1, er afstandskrav der er indsat for at beskytte borgerne imod gener fra husdyrhold.

Der forventes at være et meget begrænset antal situationer, hvor dispensationer vil kunne komme på tale. Dertil kommer, at den foreslåede dispensationsmulighed er snæver, idet kommunen kun må meddele dispensation, såfremt det har begrænset betydning for naboer og omgivelserne i øvrigt. I forbindelse med en dispensationsansøgning vil kommunen skulle foretage en konkret vurdering af ansøgningen og med rimelige vilkår begrænse forurening og gener. Er dette ikke muligt, skal der meddeles afslag.

Idet kommunalbestyrelsen skal meddele afslag i de tilfælde, hvor en dispensationsansøgning ikke har begrænset betydning for naboer og omgivelserne i øvrigt, og det ikke er muligt at stille rimelige vilkår, vurderer Miljøministeriet ikke, at ændringen ikke vil have nævneværdige miljømæssige konsekvenser.

4) Krav om fast bund og afløb i ridehaller

Det fremgår af husdyrgødningsbekendtgørelsens § 8, stk. 1, at husdyranlæg skal være indrettet således, at forurening af grundvand og overfladevand ikke finder sted. Det fremgår desuden af stk. 2, at et anlæg m.v. omfattet af stk. 1 skal have fast bund eller gulve udført af bestandige materialer, som er uigennemtrængelige for fugt, og som kan modstå påvirkningerne fra dyrene og de anvendte redskaber. Anlægget m.v. skal endvidere indrettes med afløb til opsamling af flydende husdyrgødning eller restvand, der føres gennem tætte, lukkede ledninger til en beholder, der opfylder bestemmelserne i kapitel 8.

Miljøministeriet har indhentet fagligt bidrag fra Miljøstyrelsen med henblik på at vurdere, om der kan være andre miljømæssigt forsvarlige måder at indrette ridehallerne på. Miljøstyrelsen oplyser, at såfremt der ikke er fast bund, vil hallen være i åben forbindelse med jorden. For i denne situation at forbedre underlaget til ridebrug, vil muldjorden normalt være udskiftet med stabilt grus, og oven på gruset lægges der typisk et lag af stenmel og herefter en bund. Bunden udgøres af mellem 8-15 cm materiale. Materialet, der anvendes som bund, kan variere afhængig af typen af ridning, der finder sted i hallen, men der ses oftest materialer som granulater, grus, sand, flis, spåner, hør eller en blanding af de nævnte materialer. Af hensyn til brugen af ridehallen er det ofte praksis, at afsat fast gødning fra hestene opsamles løbende og tilføres et gødningsopbevaringsanlæg. Det er derfor udelukkende den flydende gødning fra hestene, som evt. skal opsuges af materialet, men da hestes gødeadfærd gør, at de kun sjældent vil afsætte urin i ridehallen, antages dette at være minimalt. Der bør dog tilføres nyt materiale efter behov.

Samlet vurderer Miljøstyrelsen, at der ved en indretning og anvendelse af ridehaller efter disse retningslinjer ikke vil være risiko for udvaskning eller ophobning af N og P i jorden under ridehallen, og at det på disse vilkår vil være miljømæssigt forsvarligt at fritage ridehaller fra kravet om fast bund og afløb.

I udkast til ændring indsættes der således en undtagelsesbestemmelse i husdyrgødningsbekendtgørelsen, der fratager ridehaller fra kravet om fast bund og afløb. Undtagelsesbestemmelsen suppleres desuden med 1) krav til at bunden er solid, jf. ovenstående overvejelser. Undtagelsesbestemmelsen suppleres derudover med 2) krav om, at der foretages daglig rengøring af ridehallen efter endt ophold på dage, hvor ridehallen anvendes.

På det foreliggende grundlag er det derfor Miljøministeriets vurdering, at ændringen ikke fører til væsentlig indvirkning på miljøet.

5) Regelfastsættelse af krav fra byggeblade vedr. fast bund og afløb

Tilbagestrækning af byggeblade til dybstrøelse

Det følger af husdyrgødningsbekendtgørelsens § 8, stk. 2, at alle husdyranlæg skal indrettes med fast bund eller gulve udført af bestandige materialer, som er uigennemtrængelige for fugt, og som kan modstå påvirkningerne fra dyrene og de anvendte redskaber. Anlægget m.v. skal endvidere indrettes

med afløb til opsamling af flydende husdyrgødning eller restvand, der føres gennem tætte, lukkede ledninger til en beholder, der opfylder bestemmelserne i kapitel 8.

Disse regler kan imidlertid fraviges, hvis erhvervet i forhold til specifikke regler i stedet følger driftsforskrifterne i et byggeblad, som er godkendt af Miljøstyrelsen. Følgende to byggeblade fraviger bl.a. kravet om fast bund og afløb:

- *Etablering af løsdriftsstalde uden fast bund til ammekøer, ungdyr mv. på dybstrøelse.*
- *Etablering af stalde uden fast bund og med dybstrøelse til får og geder til mælke- og kødproduktion.*

Byggebladene er i sin tid blevet godkendt under forudsætning af en tilfredsstillende miljøbeskyttelse af overfladevand og grundvand mod nedsivning og afstrømning af næringsstoffer.

Miljøministeriet vurderede i 2019, at der var behov for en faglig kvalitetssikring og gennemgang af grundlaget for de undtagelser der er givet tilladelse til igennem byggebladene. Desuden har ministeriet et ønske om at opdatere det faglige og juridiske grundlag i byggebladene.

På denne baggrund bestilte Miljøministeriet en faglig rapport fra Teknologisk Institut (TI) omhandlende [miljøpåvirkningen fra løsdriftsstalde med dybstrøelse](#).

Rapporten konkluderer bl.a. følgende:

- At der som udgangspunkt er lille risiko for nedsivning af næringsstoffer i stationære anlæg, idet området ikke er eksponeret for regn. Der er dog målt forhøjede niveauer af både ammonium og nitrat, hvilket viser, at en dybstrøelsesmåtte ikke tilbageholder al væske og næringsstoffer, men i de fleste tilfælde akkumuleres kvælstoffet især i de øverste 0-60 cm.
- At risiko for udvaskning generelt er betydeligt større ved mobile, små stalde/læskure, hvor meget gødning falder lige uden for dybstrøelsesområdet, idet regnvand vil vaske næringsstofferne ud med tiden. Placeringen af stalden er derfor vigtig, ligesom der bør være fokus på frekvensen for flytning af mobile stalde, især hvis der fodres ved hytten, idet gødningen vil blive fordelt mindre jævnt på marken. Hvis læskur og foderområde ligger langt fra hinanden vil dyrene opholde sig mest omkring foderområdet og afsætte mere gødning der.
- At måttens tykkelse/kvalitet antages at have stor betydning. En meget tyk måtte må forventes effektivt at kunne forhindre nedsivning, hvis der strøs efter anbefalingerne.

Sammenfattende konkluderes i rapporten, at byggebladene ikke længere har den store anvendelse som undtagelse for kravet om fast bund og afløb. Ved mange landbrug, som oprindeligt er godkendt efter byggebladene, vælger landmændene alligevel at støbe efter nogle år, fordi det er lettere at muge ud, når der er fast bund under. Der er ikke viden om, hvorvidt disse landmænd også etablerer afløb i forbindelse med udlægning af beton.

Det er ministeriets vurdering, at etablering og drift af stalde uden fast gulv, hvor halm udgør ”membranen”, der skal sikre mod forurening af overfladevand og grundvand, indebærer en øget risiko for forurening herunder navnlig, hvis der ikke er sikkerhed for måttens tykkelse og løbende vedligehold. Miljøministeriet har forelagt Miljøstyrelsen rapporten. Miljøstyrelsen vurderer, at disse typer stalde under visse betingelser kan give anledning til nitratpåvirkning af en grundvandsforekomst. Særligt hvis der er begrænset spredning af forureningen. Miljøstyrelsen gør desuden opmærksom på, at akkumuleringen af kvælstof (N) potentielt kan udgøre en væsentlig forureningsrisiko på sigt, når en stald fjernes, og arealet under stalden derved bliver udsat for nedbørspåvirkning.

På denne baggrund vurderer Miljøministeriet, at byggebladene skal tilbagetrækkes som undtagelsesmulighed for så vidt angår nye etableringer, udvidelser og ændringer af husdyranlæg efter 1. januar 2022. Der er en række eksisterende husdyranlæg, der er etableret efter retningslinjerne i byggebladene. Miljøministeriet har overvejet, om denne drift også bør ophæves. Dette har ministeriet vurderet ikke er miljømæssigt påkrævet, idet der dog bør ske en præcisering og udvidelse af kravene til denne drift. Der er herunder også etableret en særlig overgangsordning for disse anlæg. Derudover har ministeriet vurderet, at der er en række situationer, hvor der er grundlag for også fremover at acceptere undtagelser fra kravene om fast bund og afløb på nærmere angivne betingelser, der fastsættes i bekendtgørelsen, med henblik på at sikre imod forurening af overfladevand og grundvand.

Disse forhold gennemgås i det følgende med henblik på at vurdere de miljømæssige konsekvenser af den foreslåede ordning.

Nye regler for ikke fast placerede husdyranlæg

Ministeriet er opmærksom på, at et krav om fast bund og afløb i ikke fast placerede husdyranlæg kan være mindre velbegrundede som følge af de særlige forhold omkring disse anlæg, herunder navnlig at de flyttes rundt på arealet. Derfor foreslår ministeriet en ordning, hvorefter ikke fast placerede husdyranlæg kan etableres uden fast bund og afløb, hvis 1) dyrene ikke tilbydes foder og vand i anlægget, 2) driftsejeren opfylder krav til flytning af fodertrug på folden, 3) driftsejeren følger visse krav til strøelse og 4) anlægget flyttes jævnlige. De nye krav præsenteres i det følgende:

- 1) Ministeriet vil fremover stille krav om, at dyrene ikke tilbydes foder eller vand i anlægget. Kravet indføres for at sikre, at der forekommer en så minimal punktkildeforurening som muligt og bundes i konklusionen fra TI's rapport, hvor det bl.a. konkluderes, at der vil blive afsat mindre gødning i anlægget, hvis dyrene tilbydes foder og vand andet steds.
- 2) Ministeriet vil fremover stille krav om, at fodertrug og lignende højst må være placeret det samme sted i 12 uger ad gangen. Fodertrug må desuden ikke placeres samme sted, før der er forløbet 1 år. Fodertrug skal forstås, som det sted hvor selve fodringen finder sted. Anvendes der ikke fodertrug er det således det sted, hvor dyrene fodres. Den gældende husdyrgødningsbekendtgørelse stiller kun krav til placering af fodertrug ift. visse afstandskrav. Med den nye bestemmelse introducerer ministeriet et nyt reguleringsobjekt, der er medvirkende til at sikre, at der ikke forekommer unødvendig forurening af miljøet. Det bemærkes i denne forbindelse, at kravet om flytning ikke gør sig gældende for vandtrug, da det er ministeriets opfattelse, efter dialog med erhvervet, at dette kan være vanskeligt at gennemføre i praksis. Ministeriet vil dog anbefale, at man som driftsejer for så vidt muligt forsøger at flytte vandtrug, da fast placerede vandtrug i folden ofte er medvirkende til optrådt jord, hvor risikoen for forurening af miljøet er væsentlig højere. Afslutningsvist bemærkes det, at kravet om flytning af fodertrug finder anvendelse for alle, der har fodertrug i folden og som er omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsen og ikke kun ift. de specifikke undtagelser fra byggebladene.
- 3) Ministeriet har, med inspiration fra byggebladenes driftsforskrifter, formuleret en bestemmelse der sikrer, at dybstrøelsesmåtten konstrueres således, at nedsvivning herfra er minimal. Anvendes et af de nye alternativer til fast bund og afløb, skal følgende krav således overholdes:
 - a. Før dybstrøelsesarealet tages i brug, skal der udlægges et tørt lag sammenpresset halm i 0,3 m tykkelse i hele husdyranlægget, der i fasthed svarer til et stempelslag af en bigballe. Husdyranlæg til får og geder til mælke- og kødproduktion kan udlægge et lag i 0,2 m tykkelse.

- b. Dybstrøelsesmåttén skal til enhver tid have et tørstofindhold på mindst 30%. Anvendes der andre typer strøelse end halm, skal den samlede sugeevne af denne kunne opveje effekten fra halm.

Kravene til dybstrøelsesmåtténs konstruktion finder ikke anvendelse for de ikke fast placerede husdyranlæg, der højst er placeret det samme sted i 12 uger ad gangen, jf. § 9, stk. 2.

Såfremt kravene til dybstrøelsen ikke overholdes, kan kommunalbestyrelsen påbyde afhjælpende foranstaltninger, jf. de almindelige håndhævelsesregler, herunder eksempelvis hyppigere flytning af husdyranlægget.

- 4) Af § 9, i den gældende husdyrgødningsbekendtgørelse, følger en række krav til placering af ikke fast placerede husdyranlæg, herunder hvor lang tid anlægget må være placeret det samme sted samt krav om, at den ansvarlige for driften skal føre årlig optegnelse over placeringen af anlægget. Disse regler gør sig også gældende for ikke fast placerede husdyranlæg, der er etableret uden fast bund og afløb.

Ministeriet skal bemærke, at svin og fjerkræ ikke er omfattet af undtagelsen for de ikke fast placerede husdyranlæg og de fast placerede læskure (mere herom nedenfor). Søhold såvel som økologiske slagtekyllinger har mulighed for at fravige flere af husdyrgødningsbekendtgørelsens bestemmelser, hvis de følger driftsforskrifterne i byggebladene til hhv. [indretning og drift af udendørs søhold](#) samt [produktion af økologiske slagtekyllinger](#).

Det er miljøministeriets vurdering, at den foreslåede ordning ikke indebærer væsentlig indvirkning på miljøet, idet der stilles krav, der sikrer imod forurening af grundvand og overfladevand.

Nye regler for fast placerede læskure

Krav om fast bund og afløb gælder i dag også for fast placerede husdyranlæg i form af læskure. Et læskur er et husdyranlæg, hvor dyr opholder sig kortvarigt i forbindelse med, at de søger læ. Miljøministeriet vurderer, at det kan være miljømæssigt forsvarligt at fravige kravet om fast bund og afløb fsva. læskurene, såfremt der skabes sikkerhed for en række forhold.

Ministeriet foreslår derfor en ordning, der ligesom for de ikke fast placerede husdyranlæg skal sikre, at læskure kan etableres uden fast bund og afløb, hvis 1) dyrene ikke tilbydes foder og vand i anlægget, 2) driftsejeren opfylder krav til flytning af fodertrug på folden og 3) driftsejeren følger visse krav til strøelse. For yderligere beskrivelse af de enkelte krav henvises til afsnittet ovenfor vedr. de ikke fast placerede husdyranlæg. Svin og fjerkræ er ikke omfattet af undtagelsen for de fast placerede læskure.

Det er Miljøministeriets vurdering, at den foreslåede ordning ikke indebærer væsentlig indvirkning på miljøet, idet der stilles krav, der sikrer imod forurening af grundvand og overfladevand.

Nyt alternativ til afløb i form af pumpeump

Som beskrevet ovenfor skal alle husdyranlæg indrettes med afløb til opsamling af flydende husdyrgødning eller restvand, der føres gennem tætte lukkede ledninger til en beholder, der opfylder bestemmelserne i bekendtgørelsens kapitel 8. Et afløb kan for dybstrøelsesstaldene medføre problemer, da væske ikke kan ledes væk fra stalden via almindeligt afløb, men skal pumpes, og ministeriet har i forbindelse med den eksterne høring af husdyrgødningsbekendtgørelsen i 2019 og foråret 2021 modtaget svar fra SEGES og L&F, der har ønsket et alternativ til afløbet i dybstrøelsesstalde i form af pumpeump, som i praksis benyttes i flere staldanlæg med dybstrøelse.

En pumpeump er en forsænkning i gulvet under dybstrøelsesmåtten, som opsamler eventuel overskydende væske fra måtten og hvor i - midlertidig eller permanent - kan nedsænkes en pumpe således, at væsken kan pumpes over i en beholder, som kan udgøre gyllekanaler, gyllebeholder eller gyllevogn.

Ministeriet bestilte i denne forbindelse en faglig vurdering fra Miljøstyrelsen, der havde til formål at undersøge udbredelse, indretning af og praksis omkring pumpeumpe i dybstrøelsesstalde. Af besvarelsen fremgår det bl.a., at dybstrøelsesmåtten ofte absorberer væden fra gødningen og pumpeumpen primært bruges, når stalden vaskes ned, og herefter tømmes sumpen med dykpumpe eller slamsuger. Pumpeumpen vil desuden tage væske fra eventuelle lækager fra drikkekopper/drikkenipler. Miljøstyrelsen konkluderer, at det vil være hensigtsmæssigt at lave en ændring af bekendtgørelsen, som gør det muligt at etablere en pumpeump som alternativ til et fast afløb.

Miljøministeriet vurderer, at dette forudsætter, at dybstrøelsesanlægget er indrettet med kanter, der modvirker overløb, samt har et vist fald til pumpeumpen for at sikre, at der ikke sker forurening af grundvand eller overfladevand. Dette indebærer 1) pumpeumpen skal udføres af bestandige materialer, således at den kan modstå nedsvivning samt påvirkninger fra pumpetrykket i forbindelse med tømning 2) anlægget(stalden) indrettes med et fald, så væske samles i pumpeumpen 3) anlægget etableres med en kant, der modvirker overløb. Det bemærkes desuden, at det kun er kravet til selve afløbet i § 8, stk. 2, 2. pkt., som kan fraviges i dybstrøelsesstalde. Der vil således fortsat være krav om, at anlægget, jf. § 8, stk. 2, 1. pkt., skal udføres af bestandige materiale, der er uigennemtrængelige for fugt, og som kan modstå påvirkningerne fra dyr og redskaber. Kravet til en fast bund fraviges således ikke med den nye ordning.

Forudsat at ovenstående krav overholdes er det derfor ministeriets vurdering, at løsningen med pumpeump og pumpe kan etableres som alternativ til de nuværende krav om etablering af afløb, der føres gennem tætte, lukkede ledninger til en beholder, der opfylder bestemmelserne i kapitel 8 i dybstrøelsesstalde generelt.

Det er miljøministeriets vurdering, at den foreslåede ordning herved ikke indebærer væsentlig indvirkning på miljøet, idet der stilles krav, der sikrer imod forurening af grundvand og overfladevand.

Overgangsordning for eksisterende husdyranlæg, der har et staldsystem, der fulgte driftsforskrifterne i Miljøstyrelsens byggeblade etableret senest den 1. januar 2022.

Miljøministeriet estimerer at omkring 1.000 bedrifter, primært mindre deltidsbrug, anvender undtagelserne i byggebladene i dag. For at sikre en smidig overgang til de nye regler, der samtidig er miljømæssigt forsvarlig, foreslår ministeriet, at de husdyranlæg, der har benyttet sig af undtagelsesmuligheden i byggebladene fortsat skal have mulighed for dette, hvis anlægget er etableret senest 31. december 2021.

Ministeriet vil således gøre det muligt at fortsætte praksis fra byggebladene, hvis driftsforskrifterne, der følger af byggebladene, overholdes. Ministeriet har på denne baggrund indsat driftsforskrifterne fra byggebladene i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Der er desuden foretaget en mindre opdatering af driftsforskrifterne.

For at sikre dokumentationen omkring måttens etablering, indsættes der krav om udførelse af logbog. Logbogen skal indeholde dato for udmugning, samt antal dyr og halmforbrug ved efterfølgende ibrugtagning af dybstrøelsesarealet. Kravet vil kunne opfyldes ved fotodokumentation og skal vises i forbindelse med kontrol.

Hvis kommunalbestyrelsen i forbindelse med tilsyn konstaterer, at dybstrøelsen er manglefuld eller hvis logbog ikke er ført korrekt, kan tilsynsmyndigheden påbyde den ansvarlige for forholdet at etablere fast bund og afløb eller pumpeump.

Det skal bemærkes, at de eneste dyretyper, der kan fortsætte den eksisterende drift efter byggebladene, er dem, der fremgår af selve byggebladenes ordlyd. Det drejer sig om løsdriftstalder med dybstrøelse uden fast bund og afløb for ammekøer, ungdyr, får og geder m.v. Ministeriet er opmærksom på, at der er en praksis, hvorefter visse ekstensive hestehold også anvender undtagelsen i byggebladene. Disse vil også kunne fortsætte sin praksis efter byggebladene, hvis de er etableret og følger driftsforskrifterne i byggebladene inden skæringsdatoen. Derimod er bl.a. kalvehytter ikke omfattet.

Det er herefter hensigten, at husdyranlæg, der var omfattet af driftsforskrifterne i byggebladene, kan fastholde denne driftsform. Disse anlæg skal overholde de nye regler i § 8 om fast bund og afløb/pumpeump, når de, efter reglernes ikrafttræden 1. januar 2022, foretager ændringer eller udvidelser, der ikke er bagateller (udvidelser i form af nye anlæg, beholdere m.v. og andre større og mere grundlæggende ændringer i form af f.eks. renoveringer, der kan sidestilles med nye anlæg, jf. Miljøstyrelsens vejledning om godkendelsespligt ved ændringer/udvidelser af husdyrbrug). Såfremt udvidelsen/ændringen kan holdes bygningsmæssigt adskilt fra det eksisterende anlæg, finder de nye regler ikke anvendelse for det eksisterende anlæg. En bygningsmæssig adskillelse foreligger eksempelvis, hvis der bygges en ny stald eller et opbevaringsanlæg, der er placeret i afstand fra det eksisterende, eller hvis det nye adskilles fra det eksisterende via en mur. Det er herved muligt at anlægge et nyt produktionsareal med dybstrøelse, der overholder § 8, og samtidig bibeholde et eksisterende produktionsareal med dybstrøelse, der følger overgangsbestemmelserne, så længe produktionsarealerne ikke er bygget sammen. Såfremt der i samme staldafsnit etableres et nyt produktionsareal, der følger bestemmelserne i § 8, skal der samtidig sikres en klar adskillelse af gødningsmåtten i det eksisterende anlæg, således at det ikke er muligt, at væske kan løbe mellem produktionsarealerne. I praksis betyder dette, at gødningsmåtterne og gødningsmåtternes underlag skal være adskilte. Der er dog ikke noget til hinder for, at dyrene kan bevæge sig mellem arealerne, eller benytte fælles faciliteter som foderbord og udearealer m.v.

Det er miljøministeriets vurdering, at den foreslåede ordning ikke indebærer væsentlig indvirkning på miljøet, idet der stilles krav, der sikrer imod forurening af grundvand og overfladevand.

- *planen eller programmets relevans for gennemførelsen af anden miljølovgivning (f.eks.) planer i forbindelse med affaldshåndtering eller vandbeskyttelse)*

1) Regelfastsættelse af krav fra byggeblade vedr. fast bund og afløb

Reglerne om at husdyranlæg skal indrettes således, at forurening af grundvand og overfladevand ikke finder sted i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 8, stk. 1, og kravene om, at husdyranlæg skal indrettes med fast bund og afløb i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 8, stk. 2, implementerer nitratdirektivets artikel 5, nr. 5, hvorefter medlemsstaterne fastsætter de supplerende foranstaltninger eller skærpede foranstaltninger, som de anser for nødvendige, for at nå de mål, der er fastsat i direktivets formål i artikel 1, nemlig at nedbringe vandforurening forårsaget eller fremkaldt af nitrater, der stammer fra landbruget, og at forebygge yderligere forurening af denne art.

Ændringen kan gennemføres inden for rammerne af nitratdirektivet, da de nye undtagelser for kravene i § 8, stk. 2, om hhv. pumpeump, visse indretningskrav til ikke fast placerede husdyranlæg samt visse indretningskrav til fast placerede læskure alle har til hensigt at sikre, at husdyranlæg indrettes således, at forurening af grundvand og overfladevand ikke finder sted, jf. § 8, stk. 1, 1. pkt. Ændringerne vil blive notificeret til EU-kommissionen, som en implementering af Nitratdirektivets artikel 5, nr. 5.

Ændringerne har ikke i øvrigt betydning for gennemførelse af anden miljølovgivning.

(B) Kendetegn ved indvirkningen og det område, som kan blive berørt, idet der navnlig tages hensyn til:

- *indvirkningens sandsynlighed, varighed, hyppighed og reversibilitet*

Det er Miljøministeriets vurdering, at de planlagte ændringer ikke har væsentlig indvirkning på miljøet med hensyn til sandsynlighed, varighed, hyppighed og reversibilitet. Der henvises til afsnittet ”miljøproblemer af relevans for planen eller programmet”, hvor det vurderes, at ændringerne ikke vil have væsentlig indvirkning på miljøet.

- *indvirkningens kumulative karakter*

Det vurderes, at ændringerne ikke vil have væsentlig indvirkning på miljøet, jf. afsnittet ”miljøproblemer af relevans for planen eller programmet” ovenfor. De foreslåede ændringer vurderes derfor heller ikke at have indvirkning på miljøet med hensyn til indvirkningens kumulative karakter, herunder i forhold til nitrathandlingsprogrammet.

- *indvirkningens grænseoverskridende karakter*

Det vurderes, at ændringerne ikke vil have indvirkning på miljøet, jf. afsnittet ”miljøproblemer af relevans for planen eller programmet” ovenfor. De foreslåede ændringer vurderes derfor heller ikke at kunne få indvirkning på miljøet af grænseoverskridende karakter.

- *faren for menneskers sundhed og miljøet (f.eks. på grund af ulykker)*

Det vurderes, at ændringerne ikke vil have indvirkning på miljøet, jf. afsnittet ”miljøproblemer af relevans for planen eller programmet” ovenfor. Ændringerne vurderes derfor heller ikke at have betydning for faren for menneskers sundhed og miljøet.

- *indvirkningens størrelsesorden og rumlige udstrækning (det geografiske område og størrelsen af den befolkning, som kan blive berørt)*

Ændringerne af husdyrgødningsbekendtgørelsen, som er beskrevet ovenfor, vedrører primært driften i landbruget.

- *værdien og sårbarheden af det område, som kan blive berørt, som følge af*
 - *særlige karakteristiske naturtræk eller kulturarv*
 - *overskridelse af miljøkvalitetsnormer eller – grænseværdier og*
 - *intensiv arealudnyttelse*

Det vurderes, at ændringerne ikke vil have indvirkning på miljøet da ændringerne primært vedrører driften i landbruget, jf. afsnittet ”miljøproblemer af relevans for planen eller programmet” ovenfor. Dette gælder også i forhold til særlige karakteristiske naturtræk eller kulturarv. De foreslåede ændringer vurderes derfor tilsvarende ikke at medføre ændring i mulighederne for at overskride miljøkvalitetsnormer- eller grænseværdier eller intensiv arealudnyttelse.

- *indvirkningen på områder som har en anerkendt beskyttelsesstatus på nationalt plan, fællesskabsplan eller internationalt plan.*

Ændringerne af husdyrgødningsbekendtgørelsen, som er beskrevet ovenfor, vurderes ikke at få betydning på områder eller landskaber af den nævnte karakter.